

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. Quid sit Principium Corporis Naturalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Instatur. Nullum datur ens prius creatum, quam cœlum; ergo cœlum non constat ex principiis: patet ant. ex loco citato, quia prima creatura fuerunt cœlum & terra. R. dist. ant. Nullum datur ens creatum, prius cœlo completum, concedo; incompletum, nego ant. & consequentiam, quia licet materia præfuerit ante cœlos, nihilominus in entitate sua non est quid Physicè completum, licet sit Metaphysicè.

Urgetur. Sequeretur quod illud ens, seu materia fuerit creata ante cœlum, sed hoc videtur directe pugnare contra Scripturam allegatam, ergo. R. dist. sequelam, quod fuerit prius creata ante cœlum, prioritate naturæ, concedo, prioritate temporis, nego seq. cum mi. & consequentia: quia tantum Scriptura docet, nihil in tempore prius fuisse creatum, quam cœlum & terra, quamvis per hoc non negat, quin aliquid etiam fuerit prius creatum prioritate naturæ.

QUÆSTIO II.

Quid sit principium Corporis Naturalis?

I.
Aristoteles
de finit. prin-
cipium.

Aristoteles 5. Metaph. cap. 1. definit principium, quod sit *primum id, unde aliquid est, sit, aut cognoscitur.* Quæ definitio, quamvis explicari possit, tanquam bona; verum tamen nimis universalis est, quia comprehendit nimis multa principia, quæ ad Physicam non pertinent: nam per particulam *est* comprehendit genus principiorum secundum compositionem, per particulam *sit*, genus secundum generationem, & per tertiam *cognoscitur* scilicet, genus principiorum scientificorum, in qualibet scientia, ita ut sic etiam præmissa, & Deus, respectu creaturarum, comprehendatur, & omnia alia, siue sint extrinseca, siue intrinseca. Quam nec ipse Aristoteles approbat, utpote cum hic cap. 8. 1. 42. aliam tradat, nempe, quod prima principia sint ea, quæ *neg. ex se invicem, neg. ex aliis, sed ex ipsis sunt omnia.* Quam definitionem defendit cum communi, Baro tanquam bonam, eam tamen dicit non esse Aristotelis, verum communis Scotistarum & Recentiorum omnium, tuetur & esse Aristotelis, & esse bonam, contra quem torrentem non videtur mihi conandum; quare

II.
Definitio illa
bona est.

DICO. Prædictam definitionem Aristotelis bonam esse. Hæc Conclusio communis est, & duplicem habet partem, videlicet & quod Aristotelis sit, & quod bona sit.

Prima pars est probanda solummodo ex unanimi consensu, quem nec ipse Baro negare potest, qui citat Apol. 1. in 1. Phys. act. 1. Aristotelem, secundum textum, his formalibus terminis: *Oportet enim principia, neg. ex alterutro esse (id est ex se invicem) neg. ex aliis, sed ex his omnia, quem textum concedit Baro, esse Aristotelis;* ergo concedit, definitionem datam esse ejus; cum in terminis quodammodo definitio coincidat.

Probatur secunda pars, eam explicando dicitur: *Quæ neg. ex se invicem;* quia secundum Aristotelem, principia prima sunt

contraria, sed illa quæ sunt primò contraria, non possunt ex se invicem fieri; ergo neq; principia sunt ex se invicem: dicitur *neg. ex aliis:* quia si prima principia essent ex aliis, tunc non essent principia prima, sed secunda, & principia: dicitur deniq;: *sed ex ipsis sunt omnia;* quia principia debent esse ex aliis, non ex se; ergo ex principiis & consequenter ex principiis omnia fiunt, id est, vel tanquam ex parte componente, vel tanquam ex termino à quo; unde tota definitio hunc habet sensum: Quod principia non fiunt ex aliis eo genere, quo est principium, verbi gratia, ut materia non fiat ex forma, tanquam ex causa materiali, neq; forma ex materia, tanquam ex causa formali, in quo genere est principium, deinde quod non fiunt ex aliis, id est quod materia non fiat ex materia & forma non fiat ex forma, sed omnia fiunt ex ipsis, scilicet, quod omnia composita consent ex principiis, secundum distributionem accommodam, ita ut tota collectio compositorum, fiat ex tota collectione principiorum, & hoc numero compositum ex his numero principiis; quia ex quolibet principio non potest fieri quodlibet compositum. Sed in contra primam partem definitionis

Arguitur: Materia & forma, secundum nos, sunt principia, sed illa fiunt ex se invicem, ergo probatur mi. quia materia fit ex partibus integralibus, à quibus dependens in genere cause materialis; ergo fit ex aliis. R. dist. mi. fiunt ex se invicem eodem modo, & eodem genere principiandi, quo alia fiunt ex ipsis: nego mi. alio modo, & alio genere principiandi, concedo mi. & nego consequentiam. Itaq; licet materia componatur, & fiat ex partibus integralibus, non fit tamen ex ipsis per modum subjecti, quo modo est principium omnium mutationum, nec dependet ab eis in genere cause materialis principii; quia materia est pars essentialis, & non integralis compositorum.

Instatur. Materia fit ex alio, etiam eodem genere principiandi, secundum essentialem compositionem; ergo nulla solutio: probatur ant. quia materia fit, & essentialiter componitur ex genere & differentia, sed hæc faciunt essentialem compositionem; ergo materia fit ex aliis, etiam secundum essentialem compositionem, & idem dicendum de forma. R. negando ant. cujus probationis min. distinguo, sed hæc faciunt essentialem compositionem Metaphysicam, concedo: Physicam, nego minorem, & consequentiam. Itaq; hic non est sermo de quacunq; essentiali compositione, sed de essentiali compositione Physica.

Urgetur. In animatis corpus, prout est altera pars compositi, est pars materialis viventis; sed illa pars materialis, fit ex alia materia in genere cause materialis; ergo principia fiunt ex se invicem in eodem genere cause, & secundum compositionem Physicam, & non tantum Metaphysicam. R. facile ad hanc resolutionem, quæ tamen videtur in se difficilis, distinguendo consequens; ergo principia fiunt ex se invicem prima, nego consequentiam, secunda & principia, concedo consequentiam. Itaq; verum quidem est, quod definitio prin-

ipsum non competat corpori, prout est altera pars viventis, hoc tamen nihil nocet: quia non est principium primum, sed secundum, immediatum scilicet subiectum Animæ, tanquam formæ substantialis. Sed

Replicatur. Ergo falsò dicitur, quòd, in omni generatione, hæc tria principia concurrant. R. negando illatum, quia semper illa tria principia concurrunt, mediate, vel immediate, non est autem necesse, quòd semper concurrant immediate.

IV. **Arguitur 2.** Pro eodem, Forma fit ex privatione; ergò principia fiunt ex se mutuo. R. dist. ant. fit ex privatione, tanquam ex termino à quo, concedo aut. tanquam ex parte essentiali, nego ant. unde non negatur, quòd fiant ex aliis quocunq; modo, sed quòd non fiant in eodem genere & tanquam ex parte essentiali & Physicè constitutive.

Instatur 2. Tò ex, aut denotat habitudinem partis componentis essentialitèr & Physicè, aut termini à quo: si partis componentis; ergò privatio non est principium; si habitudinem termini à quo; ergò forma non erit principium, quia fit ex privatione, tanquam ex termino à quo. R. quòd illa particula ex in definitione principiorum dupliciter possit intelligi; primò, ut in duobus primis locis negativis significet habitudinem partis componentis, & non termini à quo: in tertio verò loco affirmativo significet habitudinem utriusq; sed sub disjunctione; vel secundò, quòd in duobus primis locis significet habitudinem ejusdem generis, in tertio verò loco habitudinem diversi generis, id est, partis componentis, vel termini à quo, ita ut sensus sit: quòd principia neque ex sese, neq; ex aliis in eodem genere, sed omnia ex ipsis fiant, vel tanquam ex partibus componentibus, vel tanquam termino à quo, unde licet forma non sit terminus à quo privationis, est tamen adhuc principium, quia est altera pars compositi.

Urgetur. Si Forma fit ex materia, non ut à termino à quo, sed ut parte componente, sequetur adhuc, quòd non erit principium, ergò: probatur sequela, quia proprie fit ex alio, aut dicendum quòd unum principium fiat ex alio. R. dist. sequelam, si forma fit ex materia, tanquam componente formam, veluti ejus pars essentialis, concedo sequelam, si fit ex materia, id est, si educitur de potentia materiæ, tanquam ex subiecto materiali, nego sequelam, unde non dicitur proprie & in rigore loquendo, formam fieri ex materia, sed educi de potentia materiæ. Sed

IV. **Arguitur 3.** In data definitione, aut definiuntur principia universalis rerum, aut particularia, verbi gratiæ Petri, vel Pauli, sed neutrum dici potest, ergò mala definitio, mala est certa: probatur minor, & primò quòd non particularia, quia omne quòd defini debet & potest, debet esse ens unum completum per se genericum, vel specificum, quia quemadmodum singularium non est scientia, ita nec definitio: Nec etiam universalis, quia omnis definitio

F. Amandi Hermann Physica.

universalis debet posse competere suis inferioribus, ut de se patet; sed definitio illa non potest competere singularibus, nec quidem secundario, ergò: probatur mi. quia ex principiis particularibus non sunt omnia: R. quòd hic definiuntur primò & per se, principia universalis; particularia verò secundario; unde nego mi. probationis, de universalibus, ad cujus probationem dico, quòd particula illa: *Omnia ex ipsis sunt*, accipi debeant distributive, tam ex parte principiorum, quam ex parte principiatorum, ita, ut sensus sit: quòd omnia, id est, singula ex ipsis, id est, singulis, fiant. Possunt hic plures adhuc moveri difficultates, tum propter particulam *Ex*, quæ in sacra Scriptura frequenter significat non modò partem componentem alicujus rei, sed etiam causam efficientem: ut patet ex illo Joan. 8. *Qui ex Deo est verba Dei audit*, & alibi sæpe; verumtamen in his & similibus locutionibus Scripturæ termini non accipiuntur, in omni rigore, unde licet in communi significant etiam causam efficientem, proprie tamen significant solum principia intrinseca, quòd autem sacra Scriptura non accipiat terminos semper in rigore, patet ex pluribus locis: adduco tamen unum Matth. 18. ubi dicit: *Si duo, vel tres congregati fuerint, in nomine meo, in medio eorum sum*: in quo loco *vel* non significat in rigore, quin verificetur: licet utrumque disjunctum existat, quòd tamen alioquin requiritur.

QUÆSTIO III.

Quos sint principia corporis Naturalis?

Ex prioribus liquet, quanta olim fuerit diversitas, in assignandis principiis, eorumq; numero, quæ tamen pro nunc tota sopita est; quia communis sententia tria prima recipit principia, & non plura, nec pauciora, pro quo explicando & resolvendo.

Notandum primò. Res naturales,

seu corpus naturale, dupliciter sumi posse, primò *in fieri*, secundò *in facto esse*. quando ergò sermo est de principiis *in fieri*, tunc idem est, ac esse adhuc intra rerum generationem & productionem, & quando sermo est, de principiis, *in facto esse*, tunc idem intelligitur, quòd jam sit producta, constituta & extra suas causas posita, & secundum hanc duplicem acceptionem principiorum dupliciter est quoq; necesse resolvere questionem.

Notandum secundò. Quòd hic non sit sermo de corpore, & re naturali, prout opponitur libero, in quosensu dicitur communiter, quòd aliæ sint causæ naturales (alio modo vocantur necessariæ) aliæ liberæ: nec prout opponitur violento, nec prout opponitur supernaturali, quæ talibus præcisè, sed pro eo, quòd constat intrinsecè ex naturis, materia scilicet & forma, id est, pro composito aliquo Physico, quamvis tale compositum etiam opponatur supernaturali, saltem quantum ad essentiam, His prænotatis

Dico I. Principia generationis seu rei naturalis in fieri sunt tria, materia scilicet, forma, & privatio.

Uu

I.

II.

Res naturales alie in fieri, alie in facto esse.

III.

Non sumitur naturale, prout opponitur libero.

IV.

Rerum inferiorum principia sunt tria.